

ધોરણ - 6

ગણિત

પ્રકરણ - 2

પૂર્ણ સંખ્યા

સ્વાધ્યાય - 2.1

1. 10,999ના પછી તરત આવતી ત્રણ પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ લખો.

➤ $10,999 + 1 = 11,000$

$11,000 + 1 = 11,001$

$11,001 + 1 = 11,002$

2. 10,001ના પહેલાં તરત આવતી ત્રણ પૂર્ણ સંખ્યાઓ લખો.

➤ $10,001 - 1 = 10,000$

$$10,000 - 1 = 9999$$

$$9999 - 1 = 9998$$

3. સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા કઈ છે.

➤ સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા 0 (શૂન્ય) છે.

4. સંખ્યાઓ 32 અને 53ના વચ્ચે આવતી પૂર્ણ સંખ્યાઓ જણાવો.

- 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46,
47, 48, 49, 50, 51, 52
- ✓ અમ, 32 અને 53 વચ્ચે કુલ 20 પૂર્ણ સંખ્યા છે.

5. નીચે આપેલી સંખ્યાઓના પછી તરત આવતી સંખ્યા જણાવો.

(a) 24,40,701

➤ 24,40,701ના પછી તરત આવતી સંખ્યા

$$= 24,40,701 + 1$$

$$= 24,40,702$$

(b) 1,00,199

➤ 1,00,199ના પછી તરત આવતી સંખ્યા

$$= 1,00,199 + 1$$

$$= 1,00,200$$

(c) 10,99,999

➤ 10,99,999ના પછી તરત આવતી સંખ્યા

$$= 10,99,999 + 1$$

$$= 11,00,000$$

(d) 23,45,670

➤ 23,45,670ના પછી તરત આવતી સંખ્યા

$$= 23,45,670 + 1$$

$$= 23,45,671$$

6. નીચે આપેલી સંખ્યાઓની તરત પહેલાંની સંખ્યા જણાવો :

(a) 94

➤ 94ની તરત પહેલાંની સંખ્યા

$$= 94 - 1$$

$$= 93$$

(b) 10,000

➤ 10,000ની તરત પહેલાંની સંખ્યા

$$= 10,000 - 1$$

$$= 9999$$

(c) 2,08,090

➤ 2,08,090ની તરત પહેલાંની સંખ્યા

$$= 2,08,090 - 1$$

$$= 2,08,089$$

(d) 76,54,321

➤ 76,54,321ની તરત પહેલાંની સંખ્યા

$$= 76,54,321 - 1$$

$$= 76,54,320$$

7. નીચે આપેલી સંખ્યાઓની જોડીમાંથી સંખ્યારેખા પર કઈ સંખ્યા ડાબી બાજુ આવશે અને કઈ સંખ્યા જમણી બાજુ આવશે તે જણાવો તથા તેમની વચ્ચે કયા ચિહ્નનો (<, >) ઉપયોગ થશે તે પણ જણાવો.

(a) 530, 503

➤ સંખ્યારેખા ઉપર 503 એ 530ની ડાબી બાજુએ છે.

કારણ : 530 એ 503 કરતાં મોટી સંખ્યા છે.

$\therefore 530 > 503$

(b) 370, 307

➤ સંખ્યારેખા ઉપર 307 એ 370ની ડાબી બાજુએ છે.

કારણ : 370 એ 307 કરતાં મોટી સંખ્યા છે.

$\therefore 370 > 307$

(c) 98,765; 56,789

➤ સંખ્યારેખા ઉપર 56,789 એ 98,765ની ડાબી બાજુએ છે.

કારણ : 98,765 એ 56,789 કરતાં મોટી સંખ્યા છે.

$\therefore 98,765 > 56,789$

(d) 98,30,415; 1,00,23,001

➤ સંખ્યારેખા ઉપર 98,30,415 એ 1,00,23,001ની ડાબી બાજુએ છે.

કારણ : 98,30,415 એ 1,00,23,001 કરતાં નાની સંખ્યા છે.

∴ $98,30,415 < 1,00,23,001$

8. નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી કયું વાક્ય ખરું (✓) અને કયું વાક્ય ખોટું (✗) છે, તે જણાવો :

(a) શૂન્ય એ સૌથી નાની પ્રાકૃતિક સંખ્યા છે.

- ખોટું,
- કારણ કે શૂન્ય એ સૌથી નાની પ્રાકૃતિક સંખ્યા નથી. શૂન્ય એ સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા છે.

(b) 400 એ સંખ્યા 399ના પહેલાં આવતી સંખ્યા છે.

- ખોટું,
- કારણ કે 399ની તરતની પહેલાંની સંખ્યા = $399 - 1$
= 398

(c) શૂન્ય સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા છે.

- ખરું,
- કારણ કે પૂર્ણ સંખ્યાઓ 0થી શરૂ થાય છે.

(d) 600 એ સંખ્યા 599ના પછી આવતી સંખ્યા છે.

- ખરું,
- કારણ કે 599ની તરત પછીની સંખ્યા = $599 + 1$
 $= 600$

(e) એક પ્રાકૃતિક સંખ્યા પૂર્ણ સંખ્યા છે.

- ખરું

(f) એરેક પૂર્ણ સંખ્યા પ્રાકૃતિક સંખ્યા છે.

- ખોટું,
- કારણ કે પૂર્ણ સંખ્યા 0 એ પ્રાકૃતિક સંખ્યા નથી.

(g) બે અંકોની પૂર્ણ સંખ્યાની પહેલાં આવતી સંખ્યા એક અંકની ન હોઈ શકે.

- ખોટું,
- કારણ કે 10 એ બે અંકોની પૂર્ણ સંખ્યા છે. તેની તરત પહેલાંની સંખ્યા

$$= 10 - 1$$

$$= 9$$

(h) 1 એ સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા છે.

- ખોટું,
- કારણ કે 0 એ સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા છે.

(i) પ્રાકૃતિક સંખ્યા 1ની પહેલાં આવતી કોઈ સંખ્યા નથી.

- ખડું,
- કારણ કે પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ 1થી જ શરૂ થાય છે.

(j) પૂર્ણ સંખ્યા 1ની પાસે તેની પહેલાં આવતી કોઈ સંખ્યા નથી.

- ખોટું,
- પૂર્ણ સંખ્યા 1ની પાસે તેની પહેલાં આવતી સંખ્યા 0 છે.

(k) પૂર્ણ સંખ્યા 13 એ સંખ્યાઓ 11 અને 12ના વચ્ચે આવે છે.

- ખોટું,
- કારણ કે 13 એ 11 અને 12 કરતાં મોટી સંખ્યા છે. મોટી સંખ્યા એ વચ્ચેની સંખ્યા ન હોઈ શકે.

(l) પૂર્ણ સંખ્યા 0 પાસે તેના પહેલાં આવતી કોઈ સંખ્યા નથી.

➤ ખરું, કારણ કે પૂર્ણ સંખ્યાઓ 0થી શરૂ શાય છે.

(m) બે અંકોની સંખ્યા પછી આવતી સંખ્યા હંમેશાં બે અંકની જ હોય છે.

➤ ખોટું, કારણ કે બે અંકોની સંખ્યા 99ની તરત પછીની સંખ્યા

$$= 99 + 1$$

$$= 100$$

Thanks

For watching